

Országos siker

A fenntarthatósági témahét keretén belül az 5. a osztályos tanulók részt vettek az országosan kiírt pályázaton.

Nagy lelkesedéssel vetették bele magukat tanulóink a kutatómunkába. Két csoportban két fáról gyűjtöttek anyagot. Személyesen is meglátogatták a fákat. Köszönjük a szülők segítségét is, akik szintén besegítettek a munkánkban. Végül a végleges formát, közösen az osztályfőnökkel együtt kialakítva kapták meg a pályázati anyagok. Németh György tanár bácsi is sok ötlettel segítette a csoportokat. Köszönjük neki is a segítséget.

Végül elérkezett az eredményhirdetés, melyet Budapesten a Csodák Palotájában rendeztek meg, ahol a csoportból két tanuló vehetett részt. Itt tudtuk meg, hogy az országos pályázaton körülbelül 80-an pályáztak.

AHOL A FÁK ÉGIS ÉRNEK

1. helyezett:
Csabrendeki Általános Iskola Vackor csoport,
felkészítő tanár: Klung Irén

A legjobb pedig a jutalmunk!

”Ahol a fák égis érnek” c. pályázat **1. helyezettjeként a Vackor csoport 180.000,- Ft, azaz egyszáznyolcvanezer forint alapítványi támogatást** kap, amelyet természetvédelmi-szabadidős élményprogramokra lehet elkölteni.

A győztes pályázat
„Ahol a fák az égig érnek”
Vadkörtefa a „Csonka-torony”-nál

Az elpusztult Nagykeszi község Árpád-kori templomának romja Gyepükaján határában (Csonka-torony) (forrás: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Gyep%C3%BCkaj%C3%A1n>)

Amikor hallottunk a pályázatról eszünkbe jutott, egy csodálatos fa, amely közel van hozzánk, és egy templom rom közepében nőtt ki.

Úgy határoztunk, ezt a fát választjuk csoportunk számára. Ez egy vadkörtefa.

Vadkörte:

A vadkörte vagy vackor (*Pyrus pyraeaster*), a rózsavirágúak rendjébe, a rózsafélék családjába és az almaformák alcsaládjába tartozó faj.

Magyarországon mindenhol előfordul. Nem számít ritka növényfajnak.

A szárazságot is jól tűri. Talajban nem válogat. Szikes, száraz, meszes homokon, sovány talajokon, kopáron egyaránt megél, de jó növekedést csak tápanyagban gazdag talajon mutat.

Törzse általában egyenes. Kérge barna, barnásszürke, repedezett. (F. Botond, G. Máté)

Levelei: kerekdedek, hosszú nyelűek, szélük finoman fűrészes. A színe fényes sötétzöld és kopasz, fonákja világoszöld. Körülbelül 3-6 cm-esek.

Virágai: fehérek, hasonlítanak a termesztett alma és körte virágaira, de előbb nyílnak. Csokorban nyílnak, jól láthatók a porzószalak.

Termése: kicsi, körte alakú, olyan, mint egy pici 3-4 cm-es körte. Éréskor sárgák, de ilyenkor nagyon savanyú, kesernyős íze van. Később bepuhul, barnás színű lesz, ilyenkor embereknek is ehető, kevésbé érezni fanyarságát. Aszalt gyümölcsként is felhasználják. Friss gyümölcs levét kipréselve édeskés szörp készíthető belőle. Ecetet is készítettek belőle. Pálinkát is főznek belőle. A vadak is nagyon szeretik.

Mesében is megjelenik: Mátyás király és a vadkörtés ember. Csukás István író meséjében az egyfejű

sárkány Süsü kedvenc eledele volt.

(K. Dominik, S. Krisztián, H. Roland)

Fája: kemény, nehéz. Értékes bútór- és szobrászfa. Nem szívós, rugalmas, nehezen hasítható, de jól hajlítható, esztergályozható, gyalulható. Parkettát is készítenek belőle. Mérő- és rajzeszközök, tanszeralkatrészeket, kefetesteket, háztartási eszközöket is gyártanak belőle. Szabadtéri használatra nem jó.

Bizonyos kezelés után olyan, mint az ébenfa, ezért annak helyettesítésére is használják, díszítésként.

1998-ban az év fája volt. (B. Péter)

Forrás: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Vadk%C3%B6rte>
<http://novenytan.emk.nyme.hu/fileadmin/dokumentumok/emk/novenytan/novenytan/kiadvanyok/evfa/EVFA1998.pdf>,
<http://mek.niif.hu/00500/00544/html/zarva/vadkorte.htm>,
<http://sfmag.hu/2013/02/06/susu-a-sarkany/>

A „Csonka-torony” körtefája

Amikor az anyuék iskolások voltak sokat kirándultak a „Csonka-toronyhoz”. Csabrendektől nincs messze, így biciklitúrát szerveztek erre a helyre. Ott szerveztek nekik különböző játékokat, akadályversenyt, számháborút. Néha gyereknapot is ott tartottak a gyerekeknek. Lovagolni is lehetett ilyenkor. Szalonnát és krumplit sütöttek. A ligetes környéken szép a kilátás. Most is biztos sokan kirándulnak ide, mert a tűzgyújtásra, kiépített hely most is megtalálható itt. Az azonban nem tetszik, hogy a látogatók összefirkálták a rom falait, és a fába is bevésték betűket. (K. Dominik, F. Botond, T. Dániel)

Gyepükajántól két kilométerre fekszik a nagykeszi „Csonka-torony”. A XIII. századi román stílusú templom a török hódoltság idején pusztult el majdnem teljesen. Az épületben kegyúri karzat volt a földszintről hiányoztak az ablakok, a felső szinten pedig lőrészzerű nyílások voltak. A török a templomot a faluval együtt felgyújtotta. Ezután már csak puszta maradt ezen a helyen. A gyepükajáni önkormányzat vigyáz most a területre. Gondozzák a környékét, nem engedik tovább romlani a templom állapotát. Apa azt mondta: ezt a területet Kaján-földjének is nevezik. (M. Ádám, S. Krisztián, N. Roland)

Azért választottuk ezt a fát, mert nagyon érdekesnek tartjuk, hogy a lerombolt templomban a közepén kinőtt egy vadkörtefa. Ez is mutatja azt, hogy a természet mindenhol utat tör magának.

A fa körülbelül 12 méter magas, 60 éves lehet. Igazából ez nem is egy fa. Olyan, mintha egy gyökérből három törzs nőtt volna ki. Így lemértük mindhárom törzs kerületét. A legvastagabb törzs: 198 cm, a középső: 149cm, a legkisebb: 117cm.

Így is próbálkoztunk!

Körülötte fű, pongyolapitypang, farkaskutyatej, vérehulló fecskefű, árvacsalán, csalán, ernyős madártej növekszik. Tágabb környezetében vadkörtefák, vadrózsabokor, vadalmafák vannak. Kirándulásainkon a környékben láttunk fácánt, nyulat is. Hallottuk a tücsök ciripelését, a madarak füttyülését. A fán hernyókat láttunk és hangyákat. Láttunk méhéket és darazsakat is. Nagyon érdekes volt, hogy még a romon is, a kövek között is találtunk virágot.

A választott fánk nagyon érdekes volt számunkra. Érdekes, mert egy emberi építmény közepébe nőtt. Az volt az érzésünk, hogy a természet visszaveszi azt, ami az övé volt.

Nagyon érdekes az is, hogy ennek a fának három törzse van a templom közepén. Olyan ez, mint a szentháromság. Atya- Fiú- Szentlélek.

Persze azt is mondhatnánk, hogy a legvastagabb törzse a „múlt”, a középső a „jelen” és a legvékonyabb a „jövőt” jelentheti.

Fontos számunkra a természet. Igyekszünk vigyázni rá mi is. A vadkörtefát ezután is látogatni fogjuk, mert ezek a kirándulások nagyon érdekesek és izgalmasak számunkra. (Vackor csoport)

Forrás: <https://balatoniromok.blogspot.hu/2012/08/nagykeszi-templomrom-gyepukajan.html>
https://mno.hu/migr_1834/gyepukajan-nagykeszi-templomrom-639356
<http://www.e-telepules.eu/gyepukajan/telepulesunk/cimer>
<http://www.e-telepules.eu/gyepukajan/telepulesunk/bemutatkozunk>
http://real.mtak.hu/30309/1/Nagykeszi_kozepkori_falu.pdf
[https://library.hungaricana.hu/hu/view/MEGY_VESZ_Veszprem16/?query=SZO%3D\(sarva*\)&pg=182&layout=s](https://library.hungaricana.hu/hu/view/MEGY_VESZ_Veszprem16/?query=SZO%3D(sarva*)&pg=182&layout=s)